

Okno w oko z pustułkami

2011-05-16

Pustułka *Falco tinnunculus* - gatunek średniej wielkości ptaka drapieżnego z rodziny sokołowatych (Falconidae), zamieszkujący prawie całą Europę i Azję z wyjątkiem koła podbiegunowego. W Polsce dawniej średnio liczny, obecnie nieliczny ptak lęgowy, rozpowszechniony w całym kraju.

Najchętniej zasiedla zadrzewienia śródpolne z kępami wysokich drzew, głównie sosen, obrzeża rozległych lasów, w górach okolice skał z porębami leśnymi. Bardzo często w okolicach bezleśnych i terenach zurbanizowanych w centrach dużych miast. Pustułki same nie budują gniazda. W krajobrazie rolniczym zajmują stare gniazda ptaków krukowatych (wrony, kruka, gawrona, sroki, rzadziej myszołowa). W miastach wybierają różnego rodzaju załomy i wnęki wysokich budynków mieszkalnych i przemysłowych, kościołów i zamków. Zazwyczaj w trzeciej dekadzie kwietnia samica przystępuje do składania jaj, zwykle jest ich od 4 do 6, zdarzają się również mniejsze legi złożone z 3 jaj, lub większe z 7 jajami, a wyjątkowo nawet z 8 jajami. Wysiadywanie rozpoczyna się zwykle od drugiego lub trzeciego jaja i trwa od 27 do 30 dni. Wysiadytuje praktycznie tylko samica. Główną rolę samca jest zaopatrywanie samicy w pokarm. Jego udział w wysiadywaniu jest symboliczny i praktycznie ogranicza się do czasu, kiedy samica spożywa przyniesiony przez niego posiłek. Po wykluciu pisklęta karmione są głównie przez samicę pokarmem upolowanym przez samca. Są to przede wszystkim drobne gryzonie (normiki i myszy), rzadziej małe ptaki, jaszczurki czy większe owady. Po około miesiącu od wyklucia młode opuszczają gniazdo. Potem jeszcze przez okres około 3 tygodni przebywają w jego pobliżu.

Za spadek liczebności pustułek w minionych latach odpowiedzialnych jest kilka czynników. Najbardziej groźnym było stosowanie w rolnictwie środków ochrony roślin głównie DDT i jego pochodnych. Ponadto z wielu okolic wycofała się wrona, której gniazda były najchętniej wykorzystywane przez pustułkę do swoich lęgów. Niegdyś często pustułki gniazdowały w śródpolnych koloniach gawronów. Obecnie tego typu kolonie należą już do rzadkości. W przeszłości pustułki ginęły także z rąk myśliwych. Nagminnie były mylone z krogulcem, który do 1976 roku nie był objęty prawną ochroną. Obecnie pustułki cierpią na brak dogodnych miejsc na gniazdowanie zarówno w krajobrazie rolniczym (deficyt gniazd krukowatych), jak i w miastach (remonty i termomodernizacje budynków). Dość często zdarzają się też kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi.

Zapraszamy do niepowtarzalnej okazji podejrzenia pustułek w miejscu ich gniazdowania w transmisji "na żywo"

[Kamera on-line](#)

Transmisje on-line są częścią projektu „Ochrona pustułki” prowadzonego przez Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” od 2003 roku, głównie na terenie Polski środkowo-wschodniej. Celem uruchamianych przekazów jest przede wszystkim edukacja.

fot. Mariusz Grzeniewski